

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG**

NGUYỄN THỊ BÍCH THỦY

**KIỂM SOÁT CÔNG TÁC LẬP, CHẤP HÀNH DỰ TOÁN
CHI NGÂN SÁCH TẠI CÁC CƠ QUAN HÀNH CHÍNH
THUỘC ỦY BAN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ ĐÀ NẴNG**

Chuyên ngành: KẾ TOÁN

Mã số: 60.34.30

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN TRỊ KINH DOANH

Đà Nẵng- Năm 2012

**Công trình được hoàn thành tại
ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG**

Người hướng dẫn khoa học: **TS. Đoàn Thị Ngọc Trai**

Phản biện 1: TS. Đường Nguyễn Hưng

Phản biện 2: GS.TS. Nguyễn Quang Quỳnh

Luận văn đã được bảo vệ tại Hội đồng chấm Luận văn tốt nghiệp Thạc sĩ Quản trị kinh doanh họp tại Đại học Đà Nẵng vào ngày 25 tháng 08 năm 2012.

Có thể tìm hiểu luận văn tại:

Trung tâm Thông tin - Học liệu, Đại học Đà Nẵng
Thư viện trường Đại học Kinh tế, Đại học Đà Nẵng

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Ngân sách Nhà nước là một phạm trù kinh tế gắn liền với sự ra đời, tồn tại của Nhà nước và của sự phát triển kinh tế hàng hóa - tiền tệ. Ngân sách Nhà nước - bộ phận quan trọng hàng đầu của lĩnh vực tài chính công, ngày càng trở thành cơ sở vật chất trọng yếu cho sự tồn tại của đất nước và được Nhà nước sử dụng như là công cụ hữu hiệu để thúc đẩy nền kinh tế phát triển. Song trước những đòi hỏi ngày càng cao trên bước đường phát triển và hội nhập thì không thể bằng lòng với những gì đã đạt được, cho nên trong lĩnh vực tài chính công nói chung và Ngân sách Nhà nước nói riêng cần thiết phải có những cải cách sâu và rộng hơn nữa trong quản lý Ngân sách Nhà nước. Một trong những khâu quan trọng để quản lý Ngân sách Nhà nước có hiệu quả, đúng mục đích sử dụng, giúp lãnh đạo điều hành Ngân sách chủ động là kiểm soát công tác lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách Nhà nước, có vậy chúng ta mới huy động được tối đa mọi nguồn lực của đất nước và sử dụng các nguồn lực đó đạt hiệu quả cao nhất.

Cơ quan hành chính Nhà nước là cơ quan công quyền trong bộ máy quản lý Nhà nước được Nhà nước đảm bảo 100% kinh phí hoạt động từ Ngân sách Nhà nước với biên chế do Nhà nước giao. Do đó chi hành chính từ Ngân sách Nhà nước là khoản chi quan trọng để đảm bảo duy trì hoạt động thường xuyên liên tục của các cơ quan lập pháp, hành pháp, tư pháp từ Trung ương đến địa phương. Đối với các cơ quan hành chính địa phương cụ thể là các cơ quan hành chính thuộc Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng là các cơ quan chuyên môn giúp Ủy ban nhân dân thành phố thực hiện chức năng quản lý Nhà nước về các lĩnh vực Tài chính, Kế hoạch đầu tư, Tài nguyên

môi trường, Y tế, Giáo dục, Văn hoá, Thông tin... Đây là các đơn vị dự toán nhận kinh phí từ Ngân sách địa phương. Quá trình sử dụng kinh phí được thể hiện qua 3 chu trình:

- + Lập dự toán chi Ngân sách Nhà nước.
- + Chấp hành dự toán chi Ngân sách Nhà nước.
- + Quyết toán Ngân sách Nhà nước.

Tuy nhiên trên thực tế, dự toán chi Ngân sách hàng năm của một số cơ quan hành chính đã được các cấp có thẩm quyền phê duyệt nhưng vẫn phát sinh các khoản chi bổ sung ngoài dự toán ngược lại một số cơ quan hành chính dự toán chi Ngân sách đã được phê duyệt nhưng quá trình sử dụng lại không hiệu quả phải thu hồi nộp Ngân sách. Điều này thường làm bị động trong quá trình điều hành Ngân sách thành phố, phá vỡ kế hoạch giao đầu năm. Do đó việc tăng cường công tác kiểm soát lập dự toán chi Ngân sách tại các cơ quan hành chính là cần thiết nhằm đảm bảo vừa hoàn thành tốt nhiệm vụ chính trị, vừa đảm bảo cân đối Ngân sách giúp lãnh đạo thành phố chủ động trong công tác điều hành Ngân sách.

Trong công tác chấp hành dự toán chi Ngân sách, một số cơ quan hành chính sử dụng kinh phí không đúng mục đích đã được phê duyệt trong dự toán. Chính vì vậy cần phải có công tác kiểm soát chi đối với các cơ quan hành chính nhằm đảm bảo các khoản chi đúng mục đích, tránh lãng phí và tổn thất trong quá trình quản lý Ngân sách Nhà nước

Qua công tác kiểm soát việc lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách tại các cơ quan hành chính đưa ra những giải pháp hoàn thiện và kiến nghị với các cơ quan chức năng về tăng cường công tác kiểm soát lập, chấp hành dự toán nhằm sử dụng kinh phí Ngân sách Nhà nước có hiệu quả nhất.

Xuất phát từ những thực tế trên, tôi đã chọn đề tài: “**Kiểm soát công tác lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách tại các cơ quan hành chính thuộc Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng**”.

2. Mục tiêu của đề tài

Mục tiêu của đề tài là nghiên cứu vấn đề kiểm soát công tác lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách tại các cơ quan hành chính thuộc Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng để đưa ra những giải pháp và kiến nghị nhằm sử dụng kinh phí có hiệu quả, đúng mục đích sử dụng.

3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu của đề tài là thực trạng kiểm soát lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách Nhà nước tại các cơ quan hành chính thuộc Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng. Phạm vi nghiên cứu giới hạn ở kiểm soát công tác lập dự toán chi Ngân sách năm 2012 tại cơ quan hành chính do Sở Tài chính thành phố Đà Nẵng thẩm định và kiểm soát công tác chấp hành dự toán chi Ngân sách Nhà nước do Kho bạc Nhà nước Đà Nẵng thực hiện.

4. Phương pháp nghiên cứu

Đề tài đã sử dụng các phương pháp nghiên cứu sau: Phương pháp phỏng vấn, quan sát nghiên cứu hồ sơ tài liệu để khảo sát thực trạng vấn đề nghiên cứu từ đó đề xuất các giải pháp hoàn thiện.

5. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài

Công tác kiểm soát quá trình lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách tại các cơ quan hành chính thuộc Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng có ý nghĩa rất quan trọng, giúp cho Ủy ban nhân dân thành phố chủ động trong công tác điều hành Ngân sách. Qua công tác kiểm soát, nhằm sửa chữa sai sót, vi phạm để chấn chỉnh công tác quản lý tài chính, kế toán của đơn vị, kiến nghị với các cấp có thẩm

quyền xử lý những vi phạm chế độ kế toán, tài chính của Nhà nước, đề xuất với cơ quan có thẩm quyền sửa đổi, cải tiến cơ chế quản lý tài chính, kế toán cần thiết.

Qua công tác kiểm soát nhằm ngăn ngừa và phát hiện các sai sót, gian lận, và rủi ro trong quá trình lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách giúp các cấp lãnh đạo có những quyết định xử lý kịp thời, hạn chế tới mức thấp nhất những thiệt hại có thể xảy ra. Qua kiểm soát việc lập dự toán của đơn vị, cắt giảm những khoản chi không cần thiết hoặc tăng cường bổ sung thêm đối với những nhiệm vụ mới phát sinh đảm bảo vừa cân đối nguồn vừa đáp ứng được nhu cầu thực hiện nhiệm vụ của các đơn vị.

Bố cục Đề tài gồm 3 Chương:

Chương 1: Cơ sở lý luận về kiểm soát công tác lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách Nhà nước.

Chương 2: Thực trạng kiểm soát công tác lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách tại các cơ quan hành chính thuộc Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng.

Chương 3: Định hướng và các giải pháp tăng cường kiểm soát công tác lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách Nhà nước tại các cơ quan hành chính thuộc Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng.

CHƯƠNG 1

CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ KIỂM SOÁT CÔNG TÁC LẬP, CHẤP HÀNH DỰ TOÁN CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC

1.1. TỔNG QUAN VỀ NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC

1.1.1. Khái niệm Ngân sách Nhà nước

Ở nước ta hiện nay theo quy định của Luật Ngân sách Nhà nước (sửa đổi) tại Điều 1 thì “Ngân sách Nhà nước là toàn bộ các khoản thu chi của Nhà nước đã được cơ quan Nhà nước có thẩm quyền quyết định và được thực hiện trong một năm để đảm bảo thực hiện các chức năng, nhiệm vụ của Nhà nước”.

1.1.2. Đặc điểm của Ngân sách Nhà nước

- Ngân sách Nhà nước là một đạo luật tài chính.
- Ngân sách Nhà nước là dự toán thu chi của Nhà nước trong một thời gian nhất định (niên hạn hay đa niên).
- Ngân sách Nhà nước là quỹ tiền tệ tập trung của Nhà nước nhằm phục vụ cho lợi ích cộng đồng.

1.1.3. Vai trò của Ngân sách Nhà nước

- Huy động nguồn tài chính đảm bảo cho nhu cầu chi tiêu của Nhà nước.
- Quản lý điều tiết vĩ mô nền kinh tế xã hội.

1.2. LẬP DỰ TOÁN CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC

1.2.1. Khái niệm lập dự toán chi Ngân sách Nhà nước

Lập dự toán chi Ngân sách là việc lập kế hoạch của Nhà nước về quy mô nguồn lực cần phải huy động trong xã hội để sử dụng cho các nhu cầu chi tiêu nhằm thực thi chức năng, nhiệm vụ của mình.

1.2.2. Vai trò của lập dự toán chi Ngân sách Nhà nước

- Lập dự toán chi Ngân sách tạo khuôn khổ cho việc chấp hành Ngân sách Nhà nước.
- Lập dự toán chi Ngân sách giúp Chính phủ không bị động trong hành động.

1.2.3. Các yêu cầu cơ bản đối với lập dự toán chi Ngân sách Nhà nước

Dự toán Ngân sách của đơn vị dự toán các cấp phải lập theo đúng nội dung, biểu mẫu, thời hạn và phải thể hiện đầy đủ các khoản chi theo Mục lục Ngân sách Nhà nước và hướng dẫn của Bộ Tài chính.

1.2.4. Căn cứ lập dự toán chi Ngân sách Nhà nước

- Nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội.
- Phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi Ngân sách Nhà nước.
- Thông tư hướng dẫn của Bộ Tài chính về việc lập dự toán chi Ngân sách.
- Tình hình thực hiện Ngân sách các năm trước.

1.2.5. Hướng dẫn lập dự toán chi Ngân sách Nhà nước

Căn cứ vào Chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ, Thông tư hướng dẫn, số kiểm tra về dự toán Ngân sách của Bộ Tài chính, Bộ Kế hoạch và Đầu tư. Ủy ban nhân dân cấp tỉnh tổ chức hướng dẫn và thông báo số kiểm tra về dự toán Ngân sách cho các đơn vị trực thuộc.

Ủy ban nhân dân cấp tỉnh hướng dẫn cụ thể việc lập dự toán chi Ngân sách các cấp ở địa phương phù hợp với yêu cầu, nội dung và thời gian lập dự toán Ngân sách tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương.

1.2.6. Quyết định, phân bổ, giao dự toán chi Ngân sách Nhà nước

Căn cứ vào Nghị quyết của Hội đồng nhân dân cấp tỉnh, Sở Tài chính trình Ủy ban nhân dân cấp tỉnh quyết định giao nhiệm vụ chi Ngân sách cho từng cơ quan hành chính.

1.3. CHẤP HÀNH DỰ TOÁN CHI NGÂN SÁCH NHÀ NƯỚC

1.3.1. Bản chất chi Ngân sách Nhà nước

Bản chất chi Ngân sách Nhà nước là hệ thống những quan hệ phân phối lại các khoản thu nhập phát sinh trong quá trình sử dụng nhằm thực hiện chức năng tăng trưởng kinh tế, mở mang các sự nghiệp văn hóa, xã hội, duy trì hoạt động của bộ máy quản lý Nhà nước và bảo đảm an ninh, quốc phòng.

1.3.2. Vai trò chi Ngân sách Nhà nước

- **Thứ nhất:** Chi Ngân sách cung cấp phương tiện tài chính cho sự tồn tại và hoạt động của bộ máy quản lý Nhà nước.

- **Thứ hai:** Chi Ngân sách là một trong những công cụ quan trọng để Nhà nước thực hiện quản lý vĩ mô nền kinh tế.

1.3.3. Đặc điểm chi Ngân sách Nhà nước

Thứ nhất: Chi Ngân sách Nhà nước gắn liền với Nhà nước và những nhiệm vụ chính trị, kinh tế, xã hội.

Thứ hai: Quốc hội là chủ thể duy nhất quyết định cơ cấu, nội dung, mức độ các khoản chi của Ngân sách Nhà nước..

1.3.4. Chấp hành dự toán chi Ngân sách Nhà nước

Quá trình sử dụng là quá trình trực tiếp chi dùng các khoản từ NSNN cho các mục đích đã định như: trực tiếp dùng mua sắm các hàng hóa, dịch vụ, trả lương... Quá trình sử dụng NSNN có thể khái quát thành chu trình gồm lập dự toán NSNN, chấp hành NSNN và quyết toán NSNN.

1.4. KIỂM SOÁT CÔNG TÁC LẬP, CHẤP HÀNH DỰ TOÁN CHI NGÂN SÁCH TẠI CÁC CƠ QUAN HÀNH CHÍNH NHÀ NƯỚC

1.4.1. Khái niệm, đặc điểm cơ quan hành chính Nhà nước

1.4.1.1. Khái niệm của cơ quan hành chính Nhà nước

Cơ quan hành chính Nhà nước là cơ quan công quyền trong bộ máy quản lý Nhà nước được Nhà nước đảm bảo 100% kinh phí hoạt động từ Ngân sách Nhà nước với biên chế do Nhà nước giao.

1.4.1.2. Đặc điểm của cơ quan hành chính Nhà nước

Cơ quan hành chính Nhà nước hoạt động theo dự toán được cấp có thẩm quyền giao và được Ngân sách Nhà nước cấp toàn bộ kinh phí. Các cơ quan hành chính trong cùng một ngành theo hệ thống dọc được chia thành các đơn vị dự toán các cấp.

1.4.2. Kiểm soát trong quản lý và các loại hình kiểm soát

1.4.2.1. Kiểm soát trong quản lý

Kiểm soát là một chức năng của quản lý, do vậy để hiểu được khái niệm về kiểm soát, chúng ta cần phải tìm hiểu về quản lý nói chung và quản lý Nhà nước nói riêng.

1.4.2.2. Các loại hình kiểm soát

- Kiểm soát hành chính và kiểm soát kế toán:

Kiểm soát hành chính tập trung vào các thể thức kiểm tra nhằm đảm bảo cho việc điều hành công tác ở đơn vị có nề nếp, nghiêm minh và hiệu quả.

Kiểm soát kế toán bao gồm lập kế hoạch tổ chức và thực hiện các trình tự cần thiết cho việc bảo vệ tài sản và độ tin cậy của sổ sách tài chính kế toán và do đó phải đảm bảo hợp lý rằng.

- Kiểm soát ngăn ngừa, kiểm soát phát hiện và kiểm soát điều chỉnh:

Kiểm soát ngăn ngừa là kiểm soát tập trung vào việc ngăn chặn các sai phạm hoặc các điều kiện dẫn đến sai phạm.

Kiểm soát phát hiện tập trung vào việc phát hiện các gian lận, sai sót, sai lầm và rủi ro trong quá trình tác nghiệp một cách nhanh chóng, nhằm giúp các cấp lãnh đạo có những quyết định xử lý kịp thời.

Kiểm soát điều chỉnh hướng tới việc cung cấp những thông tin cần thiết cho việc ra quyết định điều chỉnh các sai sót được phát hiện.

- **Kiểm soát trước, kiểm soát hiện hành và kiểm soát sau:**

Kiểm soát trước hay còn gọi là kiểm soát lường trước, kiểm soát hướng về tương lai, nhằm khắc phục độ trễ thời gian trong kiểm soát thực hiện.

Kiểm soát hiện hành hay kiểm soát tác nghiệp là hoạt động kiểm soát được tiến hành ngay trong quá trình tác nghiệp nhằm ngăn ngừa, phát hiện sai lầm kiểm tra việc thi hành các quyết định.

Kiểm soát sau khi tác nghiệp hay còn gọi là kiểm soát thông tin phản hồi (còn gọi là kiểm soát thông tin trở về trước) là hoạt động kiểm soát thông dụng nhất hiện nay.

Kiểm soát nội bộ

1.4.3. Kiểm soát công tác lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách tại các cơ quan hành chính Nhà nước

1.4.3.1. Những nhân tố ảnh hưởng đến công tác kiểm soát lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách

- Cơ chế quản lý
- Môi trường kiểm soát
- Hệ thống kế toán
- Các thủ tục kiểm soát

1.4.3.2. Kiểm soát lập dự toán chi Ngân sách

Chủ thể kiểm soát: Cơ quan Tài chính.

Khách thể kiểm soát: Các cơ quan hành chính thụ hưởng Ngân sách.

Căn cứ kiểm soát: Để tiến hành kiểm soát công tác lập dự toán cần phải dựa trên các căn cứ sau đây:

- Nghị định 130/2005/NĐ-CP của Chính phủ, các Thông tư 83/2011/TT-BTC hướng dẫn xây dựng dự toán

- Dự toán của các đơn vị sử dụng Ngân sách Nhà nước

Đối tượng kiểm soát: Bảng tổng dự toán chi NS

Phương thức kiểm soát quá trình lập dự toán chi NS

Kiểm soát việc lập dự toán cho các cơ quan hành chính là kiểm soát tuân thủ, ngăn ngừa và điều chỉnh. Qua kiểm soát việc lập dự toán của đơn vị, cắt giảm những khoản chi không cần thiết.

1.4.3.3. Kiểm soát chấp hành dự toán chi Ngân sách

Chủ thể kiểm soát: Kho bạc Nhà nước.

Khách thể kiểm soát: Các cơ quan hành chính

Căn cứ để kiểm soát: Thông tư số 18/2006/TT-BTC ngày 15/3/2006, các chính sách chế độ quy định của Nhà nước

Đối tượng kiểm soát: Hồ sơ, chứng từ thanh toán.

Phương thức kiểm soát quá trình chấp hành Ngân sách

Theo quy định hiện hành thì kiểm soát của Kho bạc Nhà nước là kiểm soát phát hiện, ngăn ngừa và điều chỉnh. Kho bạc Nhà nước có trách nhiệm kiểm soát các hồ sơ, chứng từ, điều kiện chi và cấp phát thanh toán kịp thời các khoản chi Ngân sách Nhà nước theo đúng quy định.

KẾT LUẬN CHƯƠNG 1

Trong Chương I, luận văn đã khái quát các vấn đề về cơ sở lý luận về công tác kiểm soát lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách Nhà nước. Nêu lên các khái niệm, nội dung và loại hình kiểm soát đối với các cơ quan hành chính Nhà nước.

Luận văn đã nêu cụ thể về chủ thể, đối tượng cũng như phương pháp kiểm soát các khâu của quá trình chi tiêu Ngân sách Nhà nước là lập dự toán chi Ngân sách Nhà nước, chấp hành dự toán chi Ngân sách Nhà nước. Qua công tác kiểm soát việc lập dự toán chi Ngân sách giúp cho đơn vị chủ động trong việc sử dụng kinh phí. Kiểm soát chấp hành dự toán chi Ngân sách Nhà nước là một khâu không thể tách rời trong quản lý chi Ngân sách Nhà nước, hiệu quả công tác quản lý chi Ngân sách Nhà nước phụ thuộc vào hiệu quả của công tác kiểm soát lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách của cơ quan hành chính Ngân sách Nhà nước. Nói cách khác nếu tiến hành tốt công tác kiểm soát lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách Nhà nước sẽ mang lại hiệu quả cao trong công tác quản lý chi Ngân sách Nhà nước. Cụ thể sẽ làm cho các nội dung chi được thực hiện đúng như mục tiêu của dự toán đề ra, không gây tình trạng dự toán quá cao so với thực hiện, tạo cơ sở cho công tác chấp hành kế toán, quyết toán Ngân sách Nhà nước tốt hơn. Trong chấp hành dự toán chi Ngân sách sẽ hạn chế tình trạng thất thoát, lãng phí, tiết kiệm được kinh phí cho Nhà nước, góp phần làm lành mạnh hóa các quan hệ tài chính, nâng cao tinh thần trách nhiệm của các cấp quản lý và sử dụng Ngân sách Nhà nước, đề cao tinh thần tự kiểm soát của các cơ quan hành chính trực tiếp sử dụng Ngân sách Nhà nước.

CHƯƠNG 2

THỰC TRẠNG KIỂM SOÁT CÔNG TÁC LẬP, CHẤP HÀNH DỰ TOÁN CHI NGÂN SÁCH TẠI CÁC CƠ QUAN HÀNH CHÍNH THUỘC UBND TPĐN

2.1. ĐẶC ĐIỂM CHUNG CỦA CÁC CƠ QUAN HÀNH CHÍNH THUỘC UBND TPĐN

2.1.1. Giới thiệu các cơ quan hành chính thuộc UBND TPĐN

Cơ quan hành chính thuộc Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng là các cơ quan chuyên môn giúp Ủy ban nhân dân thành phố thực hiện chức năng quản lý Nhà nước về các lĩnh vực Tài chính, Kế hoạch đầu tư, Tài nguyên môi trường, Y tế, Giáo dục, Văn hoá, Thông tin...

2.1.2. Những đặc trưng cơ bản về hoạt động tại các cơ quan hành chính thuộc UBND TPĐN

2.1.2.1. Cơ cấu tổ chức và bộ máy quản lý của các cơ quan hành chính thuộc UBND TPĐN

Là những cơ quan quản lý Nhà nước nên cơ cấu tổ chức của các cơ quan hành chính có những đặc thù riêng đối với từng lĩnh vực được giao quản lý. Nhìn chung được tổ chức theo mô hình trực tuyến chức năng, tuân thủ nguyên tắc chế độ một thủ trưởng, bộ máy quản lý gọn nhẹ, phù hợp với yêu cầu quản lý, tạo điều kiện thuận lợi trong công tác chỉ đạo điều hành.

2.1.2.2. Tổ chức kế toán tại các cơ quan hành chính thuộc UBND TPĐN

Tổ chức kế toán căn cứ chế độ kế toán hành chính sự nghiệp ban hành theo QĐ số 19/2006/QĐ-BTC ngày 30/3/2006 và Thông tư 185/2010/TT-BTC ngày 15/11/2010 của Bộ trưởng Bộ Tài chính.

2.1.3. Quy trình lập dự toán chi Ngân sách tại các cơ quan hành chính thuộc UBND TPĐN

2.1.3.1. Căn cứ lập

Nghị định số 130/2005/NĐ-CP ngày 17/10/2005 của Chính phủ, Thông tư số 83/2011/TT-BTC ngày 16/6/2011 của Bộ Tài chính hướng dẫn xây dựng dự toán Ngân sách Nhà nước năm 2012.

2.1.3.2. Quy trình lập dự toán chi Ngân sách

Bước 1: Đánh giá tình hình thực hiện nhiệm vụ chi Ngân sách Nhà nước năm 2011.

Bước 2: Xây dựng dự toán chi Ngân sách Nhà nước năm 2012.

Bước 3: Chính thức giao dự toán chi Ngân sách Nhà nước.

Bước 4: Duyệt dự toán chi tiết.

2.2. THỰC TRẠNG KIỂM SOÁT CÔNG TÁC LẬP, CHẤP HÀNH DỰ TOÁN CHI NGÂN SÁCH TẠI CÁC CƠ QUAN HÀNH CHÍNH THUỘC UBND TPĐN

2.2.1. Thực trạng kiểm soát công tác lập dự toán chi Ngân sách tại các cơ quan hành chính thuộc UBND TPĐN

2.2.1.1. Nội dung kiểm soát công tác lập dự toán chi Ngân sách tại các cơ quan hành chính thuộc UBND TPĐN do Sở Tài chính thực hiện

Để minh họa tình hình kiểm soát việc lập dự toán chi Ngân sách đối với các cơ quan hành chính, tác giả xin trình bày công tác

kiểm soát việc lập dự toán chi thường xuyên tại Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn thành phố Đà Nẵng.

Chủ thể kiểm soát: Sở Tài chính thành phố Đà Nẵng

Khách thể kiểm soát: Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn thành phố Đà Nẵng

Nội dung kiểm soát công tác lập dự toán chi Ngân sách

Sau khi Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn thành phố Đà Nẵng gửi bảng tổng hợp dự toán chi Ngân sách đến Sở Tài chính thì được giao cho phòng chuyên môn (Phòng Tài chính Hành chính sự nghiệp) thẩm định theo 4 nội dung chi như sau:

Đối với khoản chi cho con người:

Căn cứ Quyết định số 540/QĐ-UBND ngày 16/01/2012 của UBND TPĐN trong đó giao chỉ tiêu biên chế cho Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn là 44 người. Căn cứ bảng lương của cán bộ công chức và hợp đồng của Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (tính theo số biên chế được giao), cán bộ chuyên quản được phân công thẩm định sẽ tính đủ tiền lương và các khoản phụ cấp cho cán bộ công chức của Sở.

Đối với chi hành chính:

Căn cứ Quyết định số 41/2010/QĐ-UBND ngày 06/12/2010 Cán bộ chuyên quản sẽ căn cứ vào định mức được phân bổ và số biên chế được duyệt, tính kinh phí chi hành chính cho Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn TPĐN.

Đối với khoản chi nghiệp vụ chuyên môn:

Cán bộ chuyên quản thuộc phòng Tài chính hành chính sự nghiệp phải nắm rõ các chế độ chính sách mới của Trung ương ban hành và những mục tiêu, nhiệm vụ trong năm dự toán của Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn để trên cơ sở đó tính toán sát đúng

vừa đảm bảo tiết kiệm chi tiêu nhưng cũng vừa phải đáp ứng được yêu cầu nhiệm vụ được giao.

Đối với khoản chi mua sắm, sửa chữa lớn tài sản:

Căn cứ Nghị quyết số 01/NQ-CP ngày 03/01/2012 về những giải pháp chủ yếu chỉ đạo điều hành thực hiện kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội và dự toán Ngân sách Nhà nước năm 2012, trong đó nêu các biện pháp tiết kiệm mua sắm nhằm kiềm chế lạm phát.

Căn cứ Quyết định 04/2010/QĐ-UBND ngày 12/02/2010 của UBND thành phố Đà Nẵng ban hành Quy định một số vấn đề về mua sắm quản lý đầu tư và xây dựng trên địa bàn thành phố Đà Nẵng.

Căn cứ vào đề nghị của Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn TPĐN.

Dựa vào các căn cứ trên, xét tính chất và nhiệm vụ được giao Sở Tài chính sẽ tính toán lại và cân đối trong tổng mức chi đã được phân bổ.

2.2.1.2. Các mặt hạn chế tồn tại trong công tác kiểm soát lập dự toán chi Ngân sách tại các cơ quan hành chính thuộc UBND TPĐN

- Trong quá trình xây dựng dự toán, các đơn vị chưa thật sự căn cứ vào định mức, tiêu chuẩn, chế độ để lập dự toán.

- Đối với các khoản chi mua sắm, sửa chữa đơn vị chưa xây dựng được kế hoạch chi dài hạn, chưa thuyết minh, giải trình được các khoản chi của năm kế hoạch.

2.2.2. Thực trạng công tác kiểm soát chấp hành dự toán chi Ngân sách tại các cơ quan hành chính thuộc UBND TPĐN

2.2.2.1. Nội dung kiểm soát việc chấp hành dự toán chi Ngân sách tại các cơ quan hành chính thuộc UBND TPĐN do KBNN ĐN thực hiện

Chủ thể kiểm soát: Kho bạc Nhà nước Đà Nẵng.

Khách thể kiểm soát: Các đơn vị thụ hưởng Ngân sách.

Nội dung kiểm soát: Kiểm soát các khoản chi theo 4 nội dung.

- Đối với khoản chi con người:

Các cơ quan hành chính cung cấp cho Kho bạc Nhà nước Đà Nẵng bảng lương và các khoản phụ cấp của cán bộ công chức và người lao động của đơn vị mình. Thủ trưởng đơn vị chịu trách nhiệm về hệ số lương và phụ cấp của người lao động thuộc đơn vị mình.

Hàng tháng các cơ quan hành chính lập giấy rút dự toán Ngân sách kèm theo các hồ sơ chứng từ về tiền lương các khoản phụ cấp theo quy định để Kho bạc Nhà nước kiểm soát và chuyển lương và các khoản phụ cấp cho cán bộ nhân viên vào tài khoản ATM.

- Đối với các khoản chi hành chính:

+ Kiểm soát các khoản chi công tác phí, hội nghị:

Căn cứ Quyết định số 06/2011/QĐ-UBND ngày 08 tháng 02 năm 2012 về việc ban hành mức chi công tác phí, chi tổ chức các cuộc hội nghị đối với các cơ quan Nhà nước và đơn vị sự nghiệp công lập trên địa bàn thành phố Đà Nẵng

+ Kiểm soát các khoản chi về thông tin liên lạc:

Căn cứ Quyết định 61/2002/QĐ-UB ngày 07/5/2002 của UBND thành phố Đà Nẵng ban hành quy chế tạm thời về trang bị và thanh toán cước phí sử dụng phương tiện thông tin công vụ.

Căn cứ quyết định trên Kho bạc Nhà nước Đà Nẵng sẽ kiểm soát các chứng từ của các cơ quan hành chính

- Đối với các khoản chi nghiệp vụ chuyên môn: Đối với các khoản chi nghiệp vụ, chuyên môn của từng ngành, từng lĩnh vực thực hiện kiểm soát và thanh toán cho đơn vị trên cơ sở định mức,

tiêu chuẩn quy định cho từng ngành, từng lĩnh vực. Trường hợp một số khoản chi chưa có định mức, tiêu chuẩn, chế độ quy định thì Kho bạc thực hiện thanh toán căn cứ vào dự toán được Ủy ban nhân dân thành phố giao cho đơn vị.

- Đối với các khoản chi mua sắm trang thiết bị, sửa chữa lớn tài sản cố định:

Căn cứ Quyết định 04/2010/QĐ-UBND ngày 12/02/2010 của UBND thành phố Đà Nẵng ban hành Quy định một số vấn đề về mua sắm quản lý đầu tư và xây dựng trên địa bàn thành phố Đà Nẵng.

Kho bạc Nhà nước căn cứ vào dự toán chi về mua sắm sửa chữa lớn tài sản cố định được cấp có thẩm quyền phê duyệt, quyết định phê duyệt kết quả đấu thầu hoặc quyết định chỉ định thầu của cấp có thẩm quyền, Hợp đồng mua bán dịch vụ, hóa đơn và các chứng từ có liên quan để thanh toán cho đơn vị.

2.2.2.2. Các mặt hạn chế tồn tại trong kiểm soát công tác chấp hành dự toán chi Ngân sách tại các cơ quan hành chính thuộc UBND TPĐN

Thủ tục kiểm soát của Kho bạc Nhà nước hiện nay vẫn còn hạn chế bởi: Hệ thống định mức chi tiêu, định mức phân bổ Ngân sách do Nhà nước ban hành còn nhiều bất cập, do đó dẫn đến tình trạng các cơ quan hành chính buộc phải đối phó bằng cách chế biến số liệu nhằm hợp pháp hóa yêu cầu của các khoản chi đảm bảo tiêu chuẩn, định mức, chế độ quy định.

2.3. NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA TỪ THỰC TRẠNG KIỂM SOÁT CÔNG TÁC LẬP, CHẤP HÀNH DỰ TOÁN CHI NGÂN SÁCH TẠI CÁC CƠ QUAN HÀNH CHÍNH THUỘC UBND TPĐN

2.3.1. Các cơ quan hành chính chưa thật sự căn cứ vào định mức, tiêu chuẩn chế độ quy định để lập dự toán chi NSNN.

Các đơn vị chưa thật sự căn cứ vào định mức, tiêu chuẩn, chế độ để lập dự toán mà thường tìm mọi cách dự toán tăng các khoản chi, thậm chí có những khoản chi không gắn với nhiệm vụ của đơn vị. Qua công tác kiểm soát việc lập dự toán cắt giảm các khoản chi không đúng mục đích, tiết kiệm một khoản kinh phí cho Ngân sách Nhà nước.

2.3.2. Việc lập dự toán hàng năm chưa sát với nhiệm vụ chính trị được giao dẫn đến tình trạng bổ sung ngoài dự toán quá lớn

Qua công tác kiểm soát việc lập dự toán chi Ngân sách vẫn xảy ra tình trạng bổ sung ngoài dự toán làm cho lãnh đạo thành phố bị động trong công tác điều hành Ngân sách.

2.3.3. Kiểm soát việc chấp hành dự toán chi chưa phân định rõ trách nhiệm cụ thể trong kiểm soát, còn tình trạng chồng chéo giữa các cơ quan chức năng

Việc phân định rõ ràng trách nhiệm pháp lý giữa người chuẩn chi và người kiểm soát chi Ngân sách Nhà nước còn chưa cụ thể. Việc phân định rõ trách nhiệm pháp lý này phải được tôn trọng và thể chế hóa thành luật.

2.3.4. Kiểm soát chi chưa có quy trình kiểm soát khoa học

Kiểm soát công tác chấp hành dự toán chi chưa có quy trình kiểm soát chi khoa học và cụ thể, một phần do quy trình quản lý các khoản chi còn bộc lộ những vướng mắc ở tất cả các khâu và thường xuyên thay đổi về các chỉ tiêu hướng dẫn cũng như sự biến động của các nội dung chi.

KẾT LUẬN CHƯƠNG 2

Luận văn đã nêu lên thực trạng tình hình kiểm soát các khâu lập dự toán, chấp hành dự toán của các cơ quan hành chính thuộc thành phố Đà Nẵng. Nêu lên những mặt mạnh và những yếu kém hạn chế trong công tác kiểm soát cũng như quản lý Ngân sách Nhà nước trong từng khâu lập dự toán, chấp hành dự toán chi Ngân sách Nhà nước.

Có thể nói, cùng với những nhận thức mới về công tác kiểm soát và hàng loạt những văn bản, quy định mới đối với công tác quản lý chi tiêu Ngân sách Nhà nước thì hiệu quả của công tác kiểm soát chi đã mang lại những hiệu quả đáng mừng và đáng khích lệ. Song vẫn còn một số tồn tại mà chúng ta phải xem xét và đề xuất các giải pháp kiểm soát công tác lập dự toán chi Ngân sách một cách khoa học, hạn chế những khoản chi phát sinh ngoài dự toán, nhằm giúp Ủy ban nhân dân thành phố chủ động trong công tác điều hành chi Ngân sách.

Trong công tác kiểm soát chấp hành dự toán chi Ngân sách cần phải có phương án khắc phục những hạn chế trong công tác chi Ngân sách mang lại những hiệu quả lớn hơn cả về mặt kinh tế và xã hội phục vụ công tác quản lý chi Ngân sách Nhà nước trong các cơ quan hành chính thuộc Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng.

CHƯƠNG 3

CÁC GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG KIỂM SOÁT CÔNG TÁC LẬP, CHẤP HÀNH DỰ TOÁN CHI NGÂN SÁCH TẠI CÁC CƠ QUAN HÀNH CHÍNH THUỘC UBND TPĐN

3.1. ĐỊNH HƯỚNG TĂNG CƯỜNG KIỂM SOÁT CÔNG TÁC LẬP, CHẤP HÀNH DỰ TOÁN CHI NGÂN SÁCH TẠI CÁC CƠ QUAN HÀNH CHÍNH THUỘC UBND TPĐN

3.1.1. Sở Tài chính phải xây dựng được nội dung và quy trình kiểm soát công tác dự toán chi Ngân sách

Sở Tài chính phải thực hiện nghiêm túc quy trình xây dựng và phân bổ dự toán chi Ngân sách hàng năm. Đây là giai đoạn đầu tiên có ý nghĩa quan trọng trong nội dung kiểm soát chi Ngân sách.

3.1.2. Tránh sự trùng lặp trong công tác kiểm soát lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách

Phân định rõ trách nhiệm kiểm soát chi giữa các cơ quan trong ngành Tài chính, đặc biệt là mối quan hệ giữa các cơ quan; Tài chính, Kho bạc Nhà nước.

3.1.3. Cải tiến nghiệp vụ trong công tác kiểm soát chấp hành dự toán chi Ngân sách

Tăng cường công tác kiểm soát chi qua kho bạc, cải tiến nghiệp vụ trong kiểm soát chi Ngân sách Nhà nước nói chung cũng như đối với công tác kiểm soát chi Ngân sách trong cơ quan hành chính nói riêng.

3.1.4. Trong các cơ quan hành chính phải có bộ phận kiểm soát chi Ngân sách

3.2. CÁC GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG KIỂM SOÁT CÔNG TÁC LẬP, CHẤP HÀNH DỰ TOÁN CHI NGÂN SÁCH TẠI CÁC CƠ QUAN HÀNH CHÍNH THUỘC UBND TPĐN

3.2.1. Tăng cường kiểm soát công tác lập dự toán tại Sở Tài chính

Hướng dẫn các đơn vị xây dựng dự toán đảm bảo thời gian quy định. Căn cứ các định mức, tiêu chuẩn, chế độ của Trung ương ban hành, tham mưu cho Ủy ban nhân dân thành phố cụ thể hóa các định mức đảm bảo phù hợp với điều kiện của địa phương.

3.2.2. Tăng cường công tác kiểm soát chấp hành dự toán chi Ngân sách qua Kho bạc Nhà nước

3.2.2.1. Đổi mới quy trình kiểm tra, kiểm soát các chứng từ chi Ngân sách của cơ quan Kho bạc Nhà nước

Để tránh không bỏ sót hoặc nhầm lẫn các nội dung chi, cán bộ thanh toán ở Kho bạc Nhà nước phải đổi mới quy trình kiểm tra kỹ chế độ, định mức chi tiêu quy định, tính pháp lý, tính hợp lý, hợp lệ của chứng từ thanh toán, vừa kiểm tra vừa so sánh giữa dự toán với nội dung đề nghị.

3.2.2.2. Cải tiến phương thức kiểm soát thanh toán đối với một số các khoản chi chủ yếu

Tuy nhiên để giảm bớt các thủ tục phiền hà cho đơn vị, đảm bảo các nội dung chi đầy đủ chứng từ hợp lý, hợp lệ thì Kho bạc Nhà nước cần cải tiến phương thức kiểm soát thanh toán đối với một số các khoản chi chủ yếu, đặc biệt là đối với các đơn vị thực hiện cơ chế khoán chi hành chính và tự chủ tài chính.

3.2.3. Phân định rõ trách nhiệm và quyền hạn của các cấp trong kiểm soát lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách

Phân định rõ trách nhiệm kiểm soát chi trong nội bộ ngành tài chính, quy trình cấp phát chi trả các khoản chi Ngân sách của cơ quan Kho bạc.

3.2.4. Xây dựng quy trình kiểm soát chi Ngân sách và bộ phận kiểm soát chi chuyên trách trong các cơ quan hành chính

3.2.4.1. Xây dựng quy trình kiểm soát chi Ngân sách trong cơ quan hành chính

Nhằm tăng cường hiệu quả công tác kiểm soát chi Ngân sách Nhà nước, cơ quan Tài chính cần phải xây dựng một quy trình kiểm soát tại các cơ quan hành chính một cách khoa học, cụ thể, có các bước triển khai cho từng công đoạn trong chu trình Ngân sách.

3.2.4.2. Nâng cao năng lực đội ngũ cán bộ làm công tác tài chính kế toán

Xây dựng đội ngũ cán bộ tài chính kế toán chuyên trách, có tinh thần trách nhiệm, có nghiệp vụ giỏi cần được xem như một khâu then chốt trong việc tăng cường quản lý chi Ngân sách, đặt nền tảng cho công tác kiểm soát chi Ngân sách Nhà nước.

3.2.4.3. Xây dựng bộ phận kiểm soát chi chuyên trách tại các cơ quan hành chính

Việc cốt lõi là phải có một bộ máy kế toán giỏi nghiệp vụ, chuyên môn ở tất cả các cơ quan hành chính rồi tiếp đến là xây dựng bộ phận kiểm soát nội bộ tại đơn vị.

KẾT LUẬN CHƯƠNG 3

Đề tài: “**Kiểm soát công tác lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách Nhà nước tại các cơ quan hành chính thuộc Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng**” đã tập trung làm rõ một số vấn đề sau:

Đề tài đã nghiên cứu và làm rõ thực trạng về công tác kiểm soát lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách Nhà nước trong các cơ quan hành chính thuộc thành phố Đà Nẵng. Những ưu điểm và tồn tại của công tác kiểm soát lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách Nhà nước tập trung ở 3 khâu chính trong quá trình kiểm soát: Lập, chấp hành và quyết toán Ngân sách Nhà nước.

Từ những tồn tại đó, đưa ra những giải pháp cơ bản nhằm góp phần tăng cường kiểm soát chi Ngân sách Nhà nước trong cơ quan hành chính:

- Phân định rõ trách nhiệm và quyền hạn của các cấp trong kiểm soát lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách.

- Xây dựng quy trình kiểm soát chi Ngân sách Nhà nước tại các cơ quan hành chính thuộc Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng.

- Xây dựng hệ thống định mức chi tiêu khoa học phù hợp với thực tiễn của địa phương để làm cơ sở kiểm soát chi Ngân sách. Tăng cường kiểm soát quá trình chấp hành kỷ luật tài chính tại các cơ quan hành chính thuộc Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng.

- Tăng cường kiểm soát chi tiêu công qua Kho bạc Nhà nước. Tăng cường ứng dụng tin học vào công tác kiểm soát chi Ngân sách.

KẾT LUẬN

Trong thời gian qua, công tác kiểm soát lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách tại cơ quan hành chính thuộc Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng đã có nhiều tiến bộ, góp phần không nhỏ trong việc chống thất thoát, lãng phí tiền vốn Ngân sách và cung cấp thông tin chính xác cho các Nhà quản lý nắm được nhu cầu chi tiêu của các cơ quan hành chính thuộc Ủy ban nhân dân thành phố Đà Nẵng.

Bên cạnh những thành tựu đã đạt được thì hoạt động kiểm tra, kiểm soát chi Ngân sách vẫn bộc lộ những hạn chế nhất định. Những hạn chế này nếu không được khắc phục sẽ ảnh hưởng đến công tác quản lý Ngân sách tại các cơ quan hành chính thuộc thành phố Đà Nẵng.

Với quan điểm đổi mới công tác quản lý chi Ngân sách Nhà nước và tăng cường công tác kiểm soát lập, chấp hành chi Ngân sách Nhà nước, góp phần quản lý Ngân sách Nhà nước hiệu quả hơn, tiết kiệm hơn các khoản chi tiêu, đề tài đã đề xuất các giải pháp tăng cường kiểm soát lập, chấp hành chi Ngân sách dựa trên các căn cứ khoa học, lý luận kết hợp với thực tiễn, phân tích, đánh giá và tổng hợp nhằm góp phần làm cho đề tài có tính khả thi hơn. Song các giải pháp đưa ra có được thực hiện tốt hay không còn phụ thuộc vào sự đổi mới đồng bộ về cơ chế chính sách liên quan đến kiểm soát lập, chấp hành dự toán chi Ngân sách Nhà nước.